

«DET SKJER SÅ MYE PÅ NETT, - SOM VOKSNE IKKE VET OM!»

Erfaringer fra møte med ungdom utsatt for digitale krenkelser

Utekontakten i Bodø

Historiene

Hva hører vi ?

Hvor er de?

Tips til voksne

Har siden 1973 drevet sosialt forebyggende arbeid blant ungdom i Bodø med hovedfokus på risikoutsatte unge i alderen 13 - 20 år.

Utekontakten i Bodø

- Oppsøkende sosialt ungdomsarbeid.
- Begynnelsen av 2000- tallet: ungdom forsvant fra gata.

Hvordan kan digitale krenkelser utarte seg blant ungdom?

Nakenbilder på
avveie

Laget scora!

Easy money

Gymgarderoben

Spillelista

Vold som show

«Klassebilder»

Bilder i potten

«Når folk send ufrivillig nudes, eller sånn som venninna mi gjor å filma mæ når æ gikk i string og bh hjemme – og ikke slætta d. Ho sa ho hadde slætta det, men ei anna venninne fant videoen på tlf hennes noen mnd ætterpå!» Jente 15

«Jeg ble kalt homo. Jeg sa fra til mamma, å mobberne fikk bank (ikke av mamma, men av venna mine)» Gutt 15

«Når jeg var 13 år, så lurte en som var 16 meg til å send nudes. Han tok screen og sendte det rundt på skolen, og ingen tok meg seriøst. Ingenting ble gjort, jeg mistet venner og de begynte å mobbe meg.» Jente 16

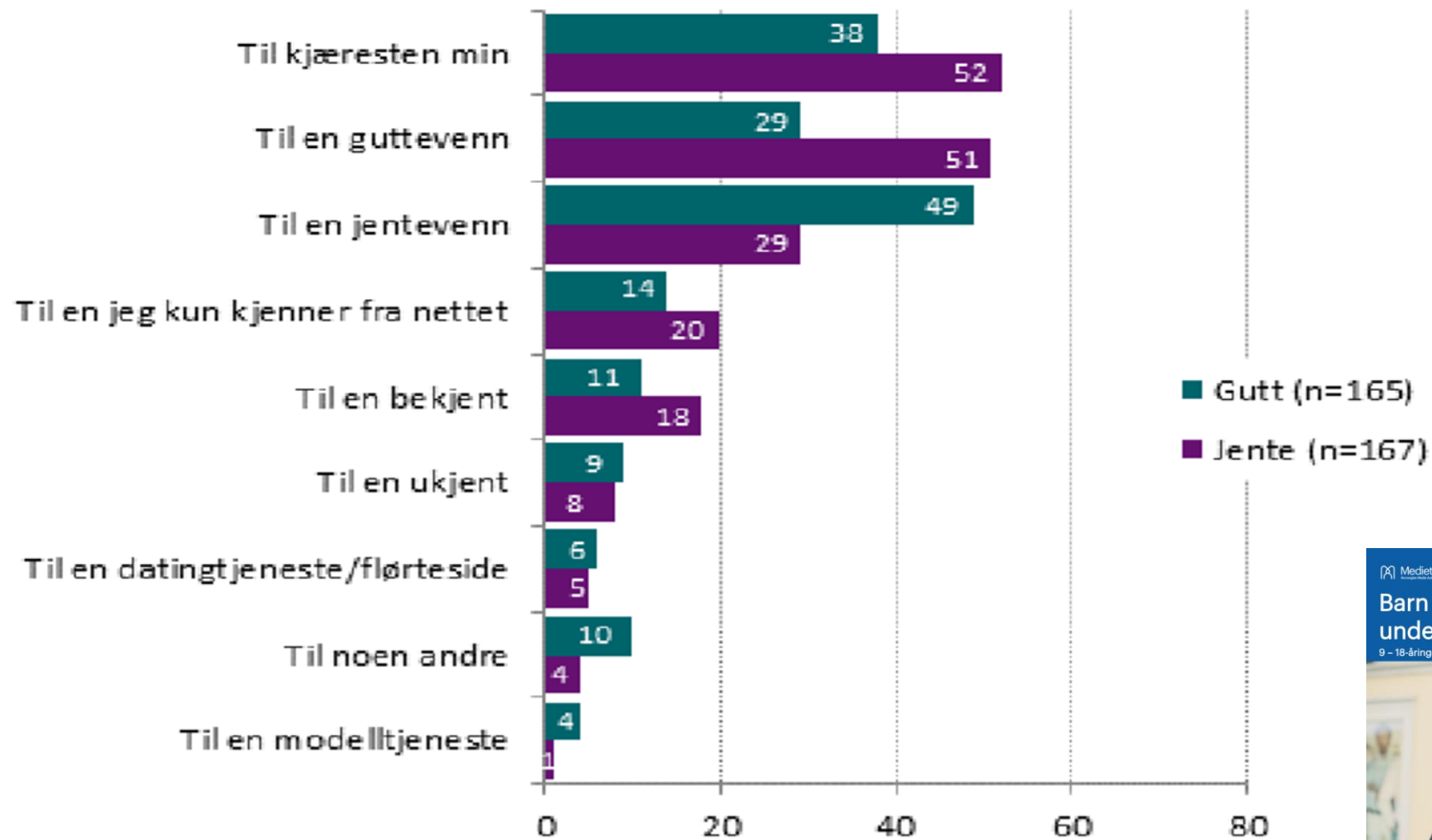
Hva hører vi?

**«Voksne må vite om
nakenbilder»**

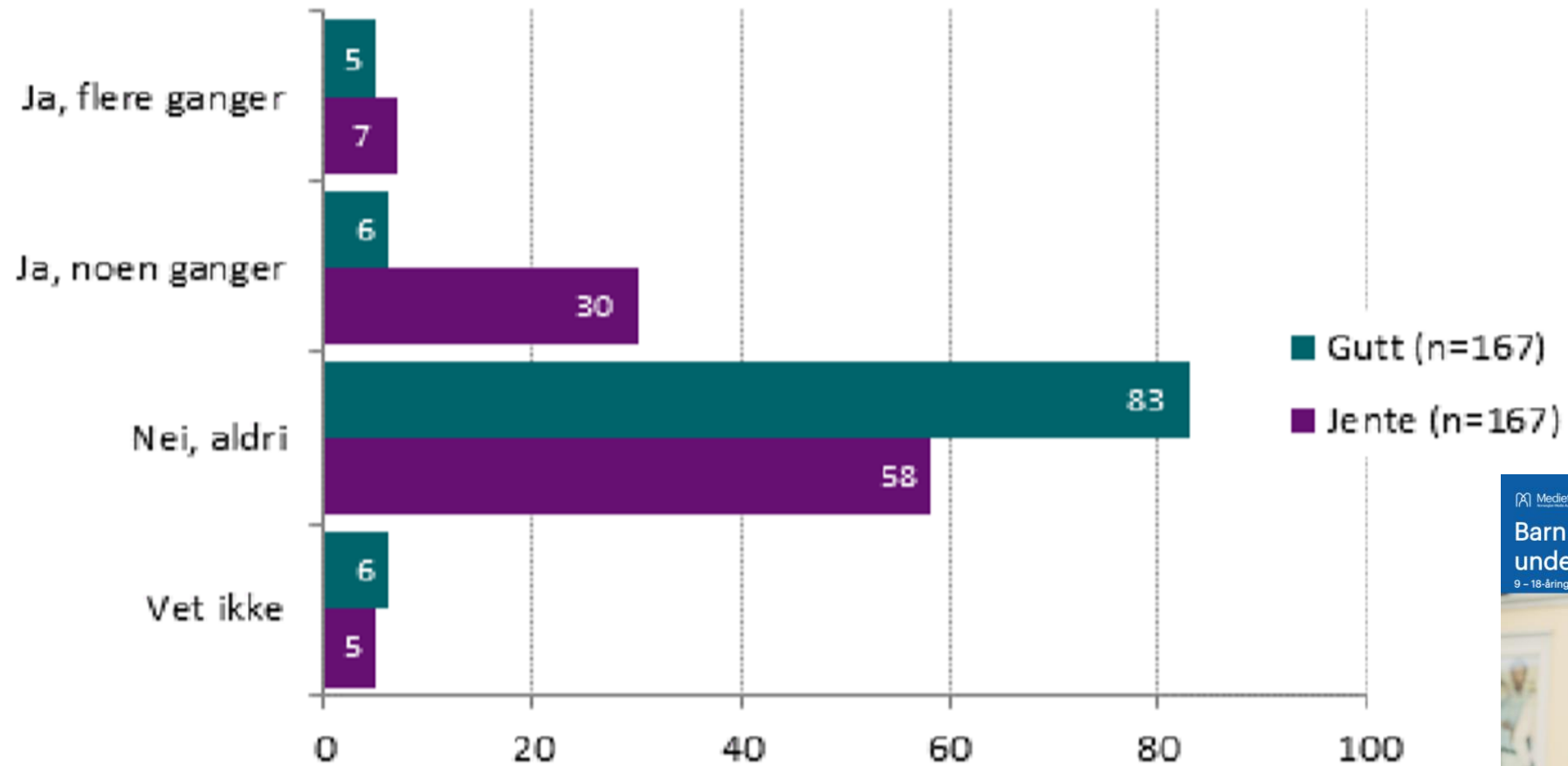
Jente 15

- Digitale krenkelser skjer hele tiden
- Nakenbilder, hatmeldinger og utestenging er det som går mest igjen
- Bes om å sende nudes/DP av både ukjente og kjente.
- Både frivillig og ufrivillig
- Seksualiserte rykter:
 - Outing
 - Slutshaming
- Digital blotting – ofte yngre jenter som får tilsendt bilder av voksne menn
- Fabrikking av krenkelser – for å forsøke å få sympati

Figur 55: Til hvem sendte du nakenbilde(r)? Prosent av gutter og jenter som har sendt nakenbilder i løpet av siste år. Spørsmålet er kun stilt til 13–18-åringer.

Figur 56: Følte du deg presset til å sende nakenbildet/ene? Prosent av gutter og jenter som har sendt nakenbilder i løpet av siste år. Spørsmålet er kun stilt til de mellom 13 og 18 år.

.....forts hva hører vi?

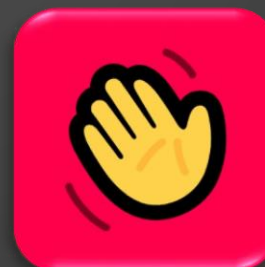
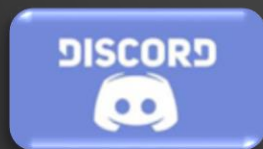
- «Norges deiligste» - ulike kategorier på ulike sosiale medier
- Shoutout/tagging – trenger ikke være seksualiserte, eller dårlige bilder, men allikevel ufrivillig
- Ungdom går raskt i forsvar – for eksempel ved å kommentere i chatter.
- Rangeringsgrupper/Ratinggrupper – «Vil du bli ratet? Send bilde!»
- Leker/challenges: eks "pikk eller pung"
- Utestenging : du vet ikke om du snakkes om, får kanskje høre det senere
- Økning i pornobruk

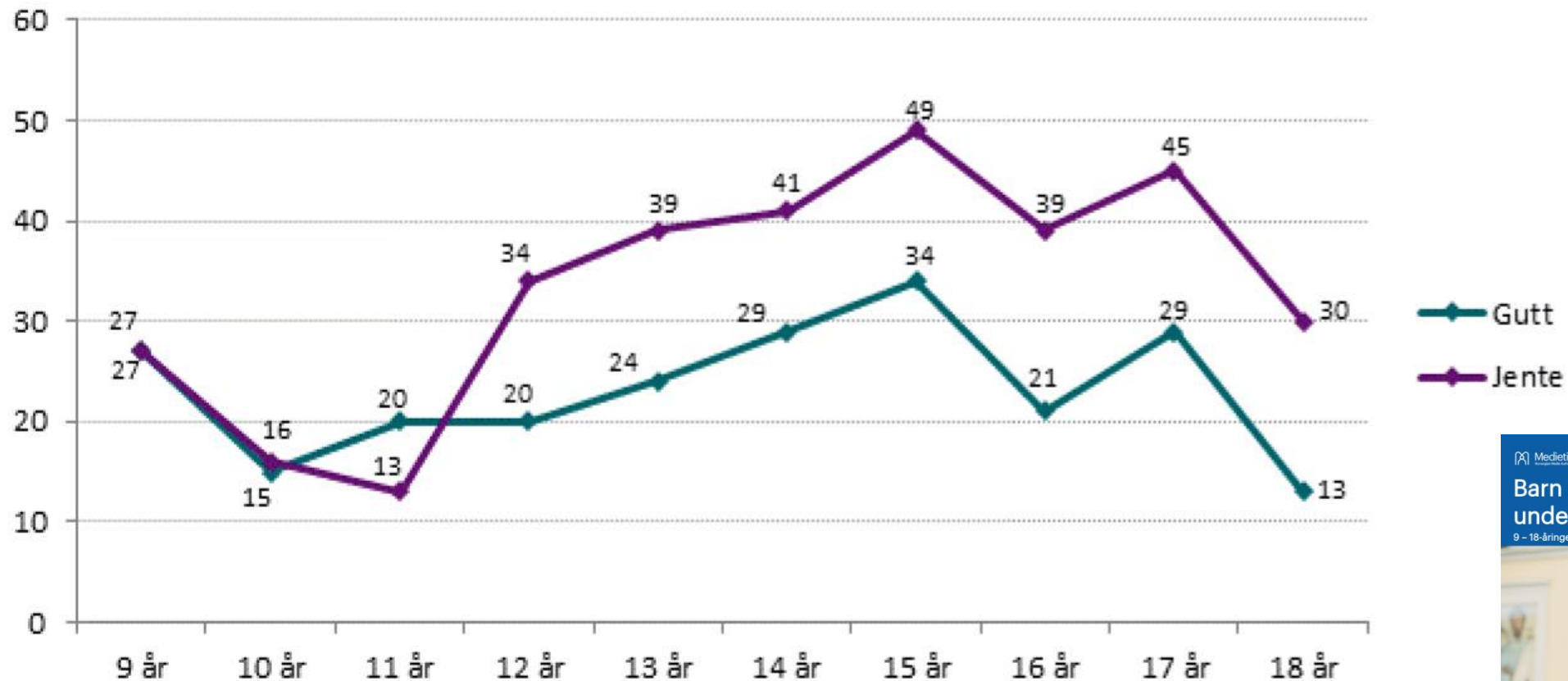
facebook.

Instagram

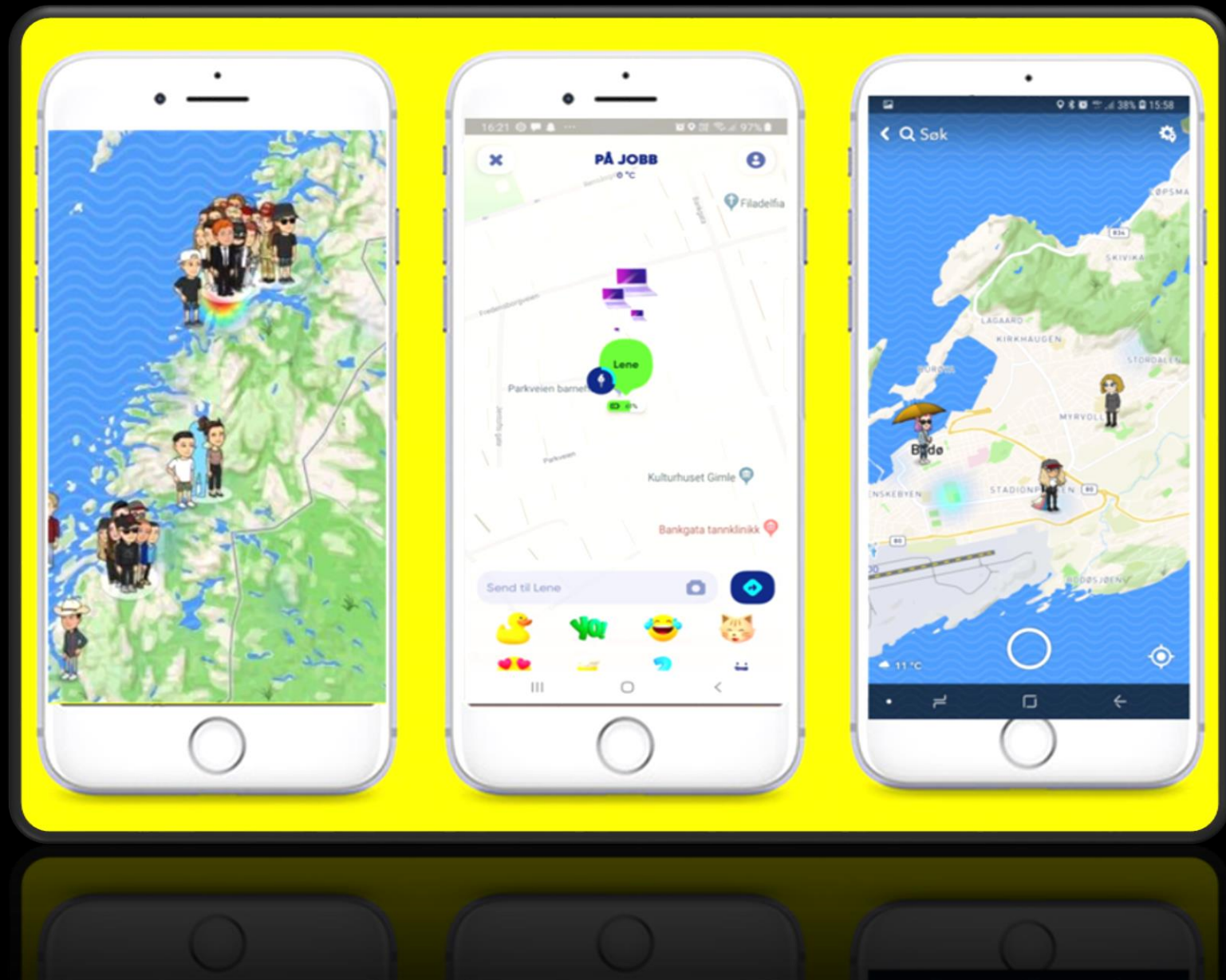

Figur 45: Prosentandel av gutter og jenter som kjenner til passordet på ett eller flere sosiale medier (for eksempel Facebook, Snapchat eller Instagram) til en eller flere av vennene sine. Prosenten av de som bruker sosiale medier.

Stalking

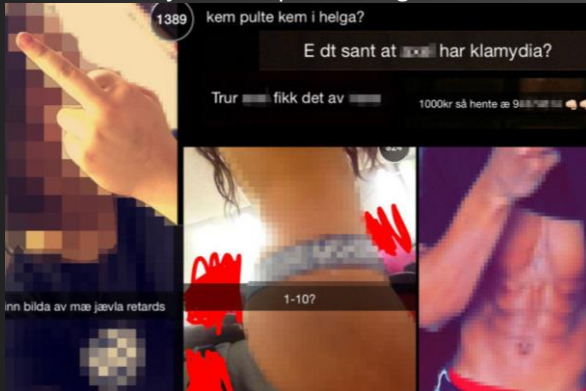
- Tjenester med kart-funksjon
 - Ser hvor vennene er
 - Noen blir ikke invitert
 - Noen legger bevisst ut hvem de er sammen med
 - Fester
- «ALLE» oppgir at kartet brukes til «stalking»
- Quick-add

«Daily» grupper på Snap

Skjermdump fra VG og Side2

- Grupper som følges av mange
- Utallige/daglige innsendte videoer
- Vold mot andre
- Selvskading
- Ulike stunt
- Challenges
 - kvelning av andre til de besvimer
 - knuse ølboks/brusboks med siden av håndbaken
 - slår jenter på rumpa til at håndmerket vises
 - seksualiserte bilder – gjerne med tekst skrevet med sprittusj på rumpe/mellom brystene på jenter
- Passord på rundgang til utvalgte

OUR STORY

- Hvem sin story?

Utallige eksempler på både
tilsiktete/utisiktete videoer med
folk som enten henges ut eller blir
offer for tilfeldig offentliggjøring

Trender og utvikling vi ser

- Seksualisert språk
- Seksualiserte bilder
- Enormt kroppsfokus – men også en motkultur
- Nedstemthet – noe nye undersøkelser også slår fast
- Ensomhet!
- Lavere terskel for voldsutøvelse, for å henge ut folk, for egne grenser
- Usikker på reaksjonsmønstrene- hvordan reagere på vold og seksuelle krenkelser.
- Voksenverden henger etter

-
- A photograph of a person sitting on a metal pole. They are wearing black jeans with a large tear in the knee and black sneakers with white soles. They are holding a smartphone in their hands. The background is a cobblestone street.
- Ungdomshjernen er ikke ferdig utviklet – konsekvenstenking sist ut
Samtidig gir vi 13 åringer (9åringer) sosiale medier og forventer at de skal håndtere det.
 - Teknologisk utvikling går så raskt – og ungdom plukker med seg det de vil - og kan.

Hvem snakker barn og unge 9-17 år med når de opplever noe negativt på nettet?

EU Kids Online-undersøkelsen 2018. Elisabeth Staksrud.

- 57% Venner
- 33% Foreldre
- 20% ingen
- 12 % søsken
- 6% lærer
- 6% andre
- 4% profesjonelle

Hvorfor sier man bare ikke i fra?

«Har opplevd at noen har laget hatgruppe hvor de snakket drit om meg. Spredning av lettkledde bilder rundt i byen. Generell mobbing direkte til meg på snap/facebook og Insta. Gruppen ble tatt ned og medlemmene fikk litt kjeft. Selv synes jeg at skoler/foreldre gjør alt for lite for hindring av mobbing. (De sier i fra men, men ikke på en god nok måte, fordi det fortsetter vanligvis i lang tid etterpå)» Jente 17

«Jeg har blitt mobbet og utestengt i alle år. Det ble ikke gjort noe. Eg ga faen» Gutt 19

«Æ sa fra, det ble et hælvette!» Jente 16

Hvorfor si fra hvis man ikke har trua på at det blir bedre...

Hvordan hjelpe ?

Utfordring

- Foreldre - blir redde, har behov for å gjøre noe med det raskt, blir hysterisk, sint- vil fjerne tilgang
- Ungdom - blir skamfulle, redd for å miste tilgang
- Hjelpeapparatet - har mange gode hjelpere – men mangler oppdatert kunnskap

Handling

- Foreldre – pust! Kontakte hjelpeapparat for både info og hjelp. Eks forebyggende politi.
- Ungdom - trygge dem ved å følge deres tempo. Lær dem å ta gode valg i situasjonene.
- Hjelpeapparatet – Heve kunnskap!

Kunnskap må forankres i skolene! De voksne som står barna nærmest er de som kan lære best til barna!

De som kommer inn og ut av skolene – kan man lære mye av, men det som fungerer best er det som skjer over tid og i gode relasjoner.

Tips

- Tør å snakke om det
- Ikke tenk at vi som voksne ikke kan noe om det – vi går ofte i fella!
- Ikke bli sint, og for all del ikke døm!
- Ikke alltid handle selv om vi som voksne mener det er rett.....

**"Vi træng ikke at dåkker gjør nå,
vi træng bærre at dåkker hør på!"**

Gutt 16 år